

Malou památkou roku je v kraji vodárenská bašta v Luži, velkou památkou pak oprava hradeb v Jevíčku

30.1.2025 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Na zasedání krajské sekce Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, které se tentokrát konalo v sále Jana Kašpara na Krajském úřadu v Pardubicích, se mimo jiné hlasovalo o výběru kandidátů na Památku roku. Do celostátního kola postupují památky z Luže a Jevíčka.

„Členové sdružení mohou navrhnout příklady obnovy památek z uplynulého roku v kategoriích do dvou milionů korun a nad dva miliony. V té nižší kategorii uspěla vodárenská bašta na hradu Košumberk v Luži. Připravovaná expozice v této nové prostře představí návštěvníkům původní obrannou funkci bašty. Dále se zde budou moci seznámit v rámci expozice vodárenství i s pozdějším, využitím bašty coby vodárenské věže. Ve druhé kategorii jsme ocenili druhou etapu obnovy hradeb v Jevíčku. Tato zachovaná část hradebního systému města utrpěla v roce 2020 sesuvem podmáčených základů a byla ve dvou etapách stabilizována a kompletně opravena. Její linii můžete pozorovat z vyhlídky městské věže,“ popsal vítěze krajské části soutěže radní Pardubického kraje pro kulturu Roman Línek.

Předseda krajské sekce Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska a starosta Vysokého Mýta František Jiraský byl také členem komise pro výběr historického sídla kraje nejlépe využívající program regenerace v loňském roce a prozradil vítěze této ankety. Stalo se jím město Moravská Třebová. „Vybírali jsme mezi Jevíčkem, Luží a Moravskou Třebovou. Všechna tato tři místa mají velký potenciál tento titul získat, za loňský rok jsme se přiklonili k Moravské Třebové a vysíláme ji do celostátního kola,“ uvedl František Jiraský.

„Vítěz v tomto případě získává od Pardubického kraje dotaci 100 tisíc korun na další projekty v obnově památek, odměnu musí schválit zastupitelé,“ dodal Línek.

Informace k laureátům Památky roku a Historickému městu roku v Pardubickém kraji

Hrad Košumberk - Vodárenská bašta - Luže

Již třetím rokem probíhá záchrana hradu Košumberka s přispěním Ministerstva kultury a jeho programu PZAD. Na hradě Košumberk probíhaly v roce 2024 práce na vodárenské baště, která spolu s jádrem hradu patří k jeho nejstarším částem. Po provedení nezbytného statického zajištění prostřednictvím tzv. helikální výztuží se realizační firma věnovala kompletní obnově bašty tak, aby v areálu hradu vznikl další objekt, který přinese návštěvníkům zajímavý vhled do historie hradu. V rámci kompletní obnovy vzniklo v interiéru věže nové expoziční patro s proskleným průhledem do nitra věže.

Cena realizace, vč. statického zajištění činila 1 551 278 Kč vč. DPH, přičemž MK CR přispělo z PZAD 800tis. Kč. Z rozpočtu města tedy šlo na celkovou obnovu vodárenské bašty více než 750tis. Kč. Řemeslná zručnost a vysoká kvalita prováděných prací řadí nově zrekonstruovanou baštu mezi vzorově provedené realizace obnov památkových objektů.

Obnova hradebního tělesa za čp. 310 na ulici Okružní IV - 2. etapa - Jevíčko

Městské opevnění v Jevíčku, které je dnes významnou památkou s historickou a urbanistickou hodnotou, bylo pravděpodobně vybudované ve 14. století. Skládalo se z hradebních zdí, uzavírajících elipsovité půdorys města. Hradby měřily cca 1 km, jejich výška byla 4 m a síla 195 – 200 cm. Na jejich výstavbu bylo vytěženo asi 12 500 m³ lomového kamene z kopce Kumperk.

Jeden z těchto úseků, za domem čp. 310 na ul. Okružní IV, se stal předmětem obnovy v roce 2024, kdy byla dokončena oprava původních městských hradeb po jejich havarijním sesuvu v roce 2020. Součástí obnovy bylo rozebrání stávající přízdívky a vybudování nového železobetonového základu s následným vyzdáním kamenného zdiva. Hradba byla pro odvod vody z rubu stěny osazena pojistným drenážním systémem, zdivo bylo doplněno a zpevněno helikálními výztužemi včetně navázání na zajištěné lomové plochy po stranách obnovovaného úseku. Jádro hradební zdi bylo vyplněno lomovým kamenem s mezerami vyplněnými drobnějším kamenivem.

Dochované části městského opevnění v Jevíčku jsou dnes kulturní památkou a lákají návštěvníky, kteří se zajímají o historii a architekturu. Ideálním výchozím bodem k prohlídce městských hradeb je městská věž, která byla součástí městského opevnění.

Celkové náklady na tuto obnovu představovaly částku 2 570 326 Kč, z toho dotace z Programu regenerace činila 1 225 000 Kč.

Město Moravská Třebová – Historické město roku 2024 v Pardubickém kraji

Městská památková rezervace Moravská Třebová je charakteristická početným souborem unikátních renesančních a barokních objektů a památek. Město si je vědomo významu historického dědictví, a proto významně podporuje údržbu a zachování památkového charakteru celého území. V roce 2024 došlo k symbolickému zakončení systematické obnovy renesančního zámku, do kterého bylo od roku 1996 investováno více než 100 mil. Kč. Zároveň došlo k opravě a zpřístupnění renesanční Latinské školy veřejnosti. Novinkou od roku 2024 je také zpřístupnění budovy radnice veřejnosti prostřednictvím prohlídkového okruhu a nově vybudovaného Městského informačního centra přímo v přízemí radnice. Většina významných památek je systematicky ucelena do prohlídkové naučné stezky s názvem Cesta od renesance k baroku. Záměrem města je průběžně oživovat život v historických objektech, proto je nejen náměstí, zámek a Latinská škola pravidelně dějištěm kulturních a volnočasových akcí. Aby docházelo k postupnému zkvalitňování zázemí pro návštěvníky města, připravuje město v roce 2025 díky úspěšné dotační žádosti vybudování nového veřejného WC a kompletní proměnu navigačního systému pro turisty.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/127643/malou-pamatkou-roku-je-v-kraji-vodarenska-basta-v-luzi-velkou-pamatkou-pak-oprava-hradeb-v-jevicku>